

LETTRA-KRAKÓW 2015

N>KΓ||CΠΔXO

Lotnia - Kraków 2009
„Znak i Głowa”

Biblioteka Jagiellońska
Jagiellonian Library

Związek Polskich Artystów Plastyków
Okręg Krakowski
Association of Polish Artists and Designers
Kraków Division

LETTRA-KRAKÓW 2015

znak i litera / sign and letter
od grafiki do książki
from graphic art to book art

14.09–17.10. 2015

Biblioteka Jagiellońska / Jagiellonian Library
Kraków
Aleja Adama Mickiewicza 22

(wejście od ulicy / entrance from ulica Oleandry 3)

Współorganizatorzy wystawy / Exhibition co-organisers
LETTRA – KRAKÓW 2015

Biblioteka Jagiellońska
Jagiellonian Library

Związek Polskich Artystów Plastyków
Okręg Krakowski
Association of Polish Artists and Designers
Kraków Division

Współorganizator spotkania edytorów / co-organiser of editors' meetings
od grafiki do książki / from graphic art to book art

Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego
Katedra Edytorstwa – Koło Naukowe
Faculty of Polish Language and Literature at the Jagiellonian University
Department of Editing – Academic Society of Editors

organizatorzy dziękują przy realizacji wydawnictwa
We would like to thank:

drukarnia Skleniarz, Kraków
druk
printed by

Firma SKONTO
przygotowanie do druku
preparation for print

Organizatorzy dziękują za pomoc w aranżacji i montażu wystawy
The organisers would like to thank the following for assistance
in arranging and mounting the exhibition

Organizator
Organiser
Związek Polskich Artystów Plastyków
Okręg Krakowski
Association of Polish Artists and Designers
Kraków Division

Biuro
Office
ul. Łobzowska 3, 31-139 Kraków, Polska
tel./fax +48 12 632 46 22
e-mail: biurozpapok@gmail.com
www.zpap.krakow.pl

Patronat honorowy wystawy
Exhibition Honorary Patronage
LETTRA – KRAKÓW 2015

JM Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
The Rector of the Jagiellonian University in Kraków
prof. dr hab. med. Wojciech Nowak

Związek Polskich Artystów Plastyków
Association of Polish Artists and Designers
Prezes Zarządu Głównego / President of the Board
dr Janusz Janowski

Sztuka Książki – Book Art w Warszawie
Alicja Słowikowska

Małopolski Instytut Kultury w Krakowie
Małopolska Cultural Institute in Kraków
Dyrektor / Director Joanna Orlik

znak i litera od grafiki do książki

Sztuka jako wyraz stosunku człowieka do świata jest jedna, ponieważ jednak cel swój osiąga różnymi sposobami, przystosowanymi do różnych struktur – powstają stąd różne rodzaje lub gatunki sztuk odznaczające się odmiennością środków wypowiedzi. (...)

Sztuki plastyczne (wizualne) można podzielić na dwie główne grupy, z których każda obejmuje kilka rodzajów; do pierwszej należą dzieła realizowane w przestrzeni trójwymiarowej i same będące bryłami bądź organizacjami przestrzeni, do drugiej natomiast zaliczyć można dzieła powstałe na płaszczyźnie jako organicznym podłożu dwuwymiarowym, mogące jednak przedstawiać i wyrażać przestrzeń i kształty trójwymiarowe. Podział ten oczywiście nie wyklucza wszelkiego rodzaju kombinacji, wzajemnych przenikań i odmian w stosowaniu środków wypowiedzi.
/prof. Mieczysław Wejman/*

Grafika jest swoistym typem wyobraźni plastycznej i estetyki opartej na działaniu skrótem pojęciowym, symbolem i umownym znakiem graficznym przyciągającym uwagę. A granica oddzielająca grafikę artystyczną od jej bardziej praktycznych form stała się czysto umowna.

Działania w sferze książki to poszukiwanie różnych form wypowiedzi, czy też środków przekazu. Clive Phillpot dokonał swego podziału w obszarze przenikania się książki i sztuki: zwykłe książki (*just books*), książki-dzieła (*bookworks*), obiekty książkowe (*book objects*).

Książka artystyczna to zbiór tych wszystkich działań wzajemnie przenikających się, to pojemny termin obejmujący różnorodne działania, eksperymenty formalne w sztuce, to rodzaj wypowiedzi artystycznej będącej na pograniczu książki a obiektu artystycznego. Jest kompozycją obrazu, tekstu i znaczeń. Książka artystyczna to oryginalność rozwiązań, emocje i pamięć.

Dla grafika książka to nie tylko pojemnik tekstu, ale źródło poszukiwań twórczych, wyzwolenie się spod rygoru tradycji. Dla dwudziestu sześciu artystów grafików – jak 26 liter w alfabecie łacińskim – książka stała się inspiracją do pracy twórczej. Na hasło *książka graficzna* zaprezentowali swoje dokonania twórcze, pokazując jak pięknie język graficzny asymiluje się w książce artystycznej, książce-obiekcie, jak relacja grafika – książka, książka – grafika wzajemnie się dopełniają, co wzbogaca jeszcze bardziej język sztuki.

Teresa B. Frodyma, kurator

*- wstęp Mieczysław Wejman *O sztuce graficznej*, praca zbiorowa wykonana pod kierownictwem prof. Mieczysława Wejmana przez pracowników naukowych Katedry Grafiki Artystycznej Wydziału Grafiki ASP w Krakowie *Wprowadzenie do problemów i warsztatu grafiki artystycznej*, Zeszyty Naukowe ASP w Krakowie, 1969; - /wybrany podział/ Piotr Rypson *Książki i strony*, Polska książka awangardowa i artystyczna w XX wieku, Warszawa 2000;

sign and letter from graphic art to book art

Art, which acts as a symbol of the relationship between humans and the world, is singular, although it is reached by using many different methods which are applied to varying structures – hence the different kinds of art which are characterised by varying means of expression. (...)

Fine arts (visual) may be divided into two main groups which may be then further split into a few types: the first group encompasses works which are created in three dimensions and which are shapes or spatial compositions; the second group contains works which are limited to being created on a two-dimensional surface, although they may display and convey space and three-dimensional shapes, mutual infiltration and permeation in relation to the means of expression.

/prof. Mieczysław Wejman/*

Print is a unique type of artistic and aesthetic creativity which is grounded in the premise of short-hand concepts, symbols and conventional graphic imagery which draws attention to itself. Yet the boundary between artistic printing and its more practical uses has become more and more blurred.

Activities in the field of books look into various forms of expression or even means of transmission. Clive Phillpot managed to create his own divisions in the field of books and art: *just books*, *bookworks* and *book objects*.

The artistic book is a collection of all these works which permeate with each other, and is an all-encompassing term which includes all sorts of activities, formal experiments within art, and is a kind of artistic statement which straddles both the book and an *objet d'art*. It is a composition of images, text and meaning. The artistic book is an amalgam of original solutions, emotion and memory.

For the print artist, the book is not just a container of text, but also a source for creative pursuits and a freeing from the shackles of tradition and rigour. For the 26 print artists – which correspond to the 26 letters of the Latin alphabet – the book has become a source of inspiration for their work. The *mot clé* of 'print book' led them to present their creative works and simultaneously show how beautifully the language of print assimilates the artistic book and the *book object*, as well as how the print-book/book-print relationship is mutually beneficial, which in turn enlivens the language of art even further.

Teresa B. Frodyma, Curator

* from *On Graphic Art*, Prof. Mieczysław Wejman's initial text to *An Introduction to the Problems and Techniques of Graphic Art*, a collective work of academics belonging to the Chair of Graphic Art at the Print Department of the Kraków Academy of Fine Arts, led by Prof. Wejman and printed in 1969.

Uczestnicy / Participants

Grafika artystyczna / Graphic art

Książka artystyczna / Book art

- 8 Igor Benca
- 9 Grażyna Brylewska
- 10 Sławomir Chrystow
- 11 Teresa B. Frodyma
- 12 Dariusz Gajewski
- 13 Ewa Gołogórska-Kucia
- 14 Zbyněk Janáček
- 15 Adam Kostrzewa
- 16 Iva Krupicová
- 17 Agnieszka Łakoma
- 18 Robert Makar
- 19 Aleksander Mitka
- 20 Eduard Ovčáček
- 21 Przemysław Paliwoda
- 22 Leonard Pędziałek
- 23 Władysław Pluta
- 24 Rafał Pytel
- 25 Adam Romaniuk
- 26 Marek Sibinský
- 27 Art Group ŠKART
- 28 Snežana Nena Skoko
- 29 Alicja Słowikowska
- 30 Aleksandra Toborowicz
- 31 Kateřina M. Václavková
- 32 Michalina Wawrzyczek-Klasik
- 33 Jakub Woynarowski

- urodzony / born
- ✕ kraj / nationality
- △ mieszka i pracuje w / lives and works in
- 📧 e-mail, strona internetowa / e-mail, website

tytuł
title

- ^ autor, tekst / author, written by
- ✍ wydawca / editor
- z egzemplarz autorski / author's copy
- ∩ rok powstania pracy / year of work
- ≡ technika / technique
- L wymiar / size

TRANS-FOR-MAN 001

C 2015
 = serigrafia kombinowana z ręcznym odbijaniem wkładrukowym /
 screen print combined with hand-pressed rotogravure
 L 120 x 80 cm

O 1958
 X Słowacja / Slovakia
 Δ Bańska Bystrzyca / Banská Bystrica
 E benca@aku.sk

arche-books (fragment)

Z egzemplarz autorski / author's copy
2015

|| praca złożona z trzech elementów, autorski czerpany papier, ręcznie pisany /
tri-partite work: wove paper, handwriting

L 1. 43 x 60 x 20 cm, 2. 20 x 35 x 10 cm, 3. 20 x 30 x 10 cm

O

X Polska / Poland

Δ Kraków

↳ grazynabrylewska@gmail.com

Witaj i żegnaj wielka tajemnico
 Hello and Goodbye, You Great Mystery

2011
 linoryt / linocut
 38,5 x 47 x 5 cm

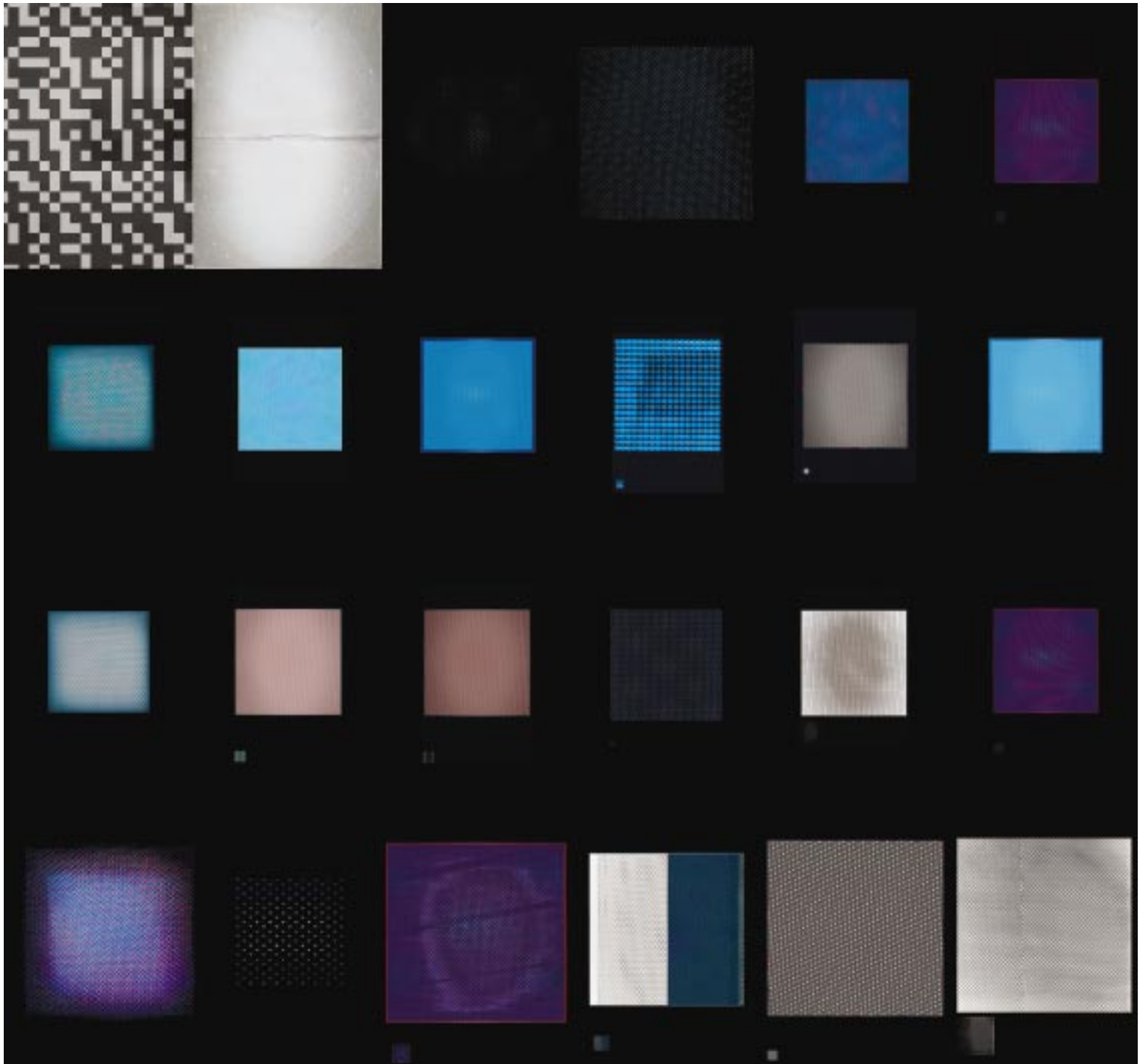
O 1976
 X Polska / Poland
 Δ Kraków
 L chapichupi@yahoo.com

○ 1956
 X Polska / Poland
 ▲ Kraków
 ▣ teresa@frodyma.pl, www.teresa.frodyma.pl

365 (+1)

Z egzemplarz autorski / author's copy
 C 2015
 || 365 kart + 1, karty tektura piwna, tłoczona, drukowana, kolaż, chine-collé, zmontowane prętem z balsy / 365 sheets + 1, beer mat paperboard; embossed, printed, collage, chine-collé, mounted on balsa-wood rod
 L 56 x 10 x 10 cm.

Kosmos
Cosmos

- ▲ Darek Gajewski
- ⚡ Rappid Katowice
- Z egzemplarz autorski: 1/5 / author's copy: 1/5
- ∩ 2015
- = grafika przestrzenna w formie książki druk pigmentowy naklejany na tekturę (elementy wycinane laserem) / spatial print in book form: pigment print glued to paperboard (laser-cut elements)
- L 150 x 140,5 cm, grafika dwustronna / double-sided print

- 1966
- ✕ Polska / Poland
- △ Katowice, Siemianowice Śląskie
- ⓧ darekgajewskiart@gmail.com

O 1946
X Polska / Poland
Δ Kraków
L gologorskakucia@gmail.com,
www.gologorskakucia.com

...z miasta, moje...10
...from the city, mine... 10
C 2014
L akwatinta / aquatint
70 x 50 cm

Zbyněk Janáček

0-9-2
2015
druk cyfrowy / digital print
150 x 85 cm

OX
Ostrava, Cieszyn / Ostrava, Cieszyn
zbynek.janacek@osu.cz

○ 1956
✕ Irlandia / Ireland
▲ Dublin / Dublin
✉ adamkos56@wp.pl

Szachownica
Chessboard
© 2014
L linoryt / linocut
L 51 x 126 cm

Iva Krupicová

ZNAK_A
SIGN_A

Z egzemplarz autorski / author's copy
C 2015
L papier, oprawa płócienna, introligatorska / paper, hardbound in cloth
L 40 x 60 x 2 cm

O 1987
X Czechy / Czech Republic
Δ Ostrawa / Ostrava
L iva.krupicova@osu.cz

Selfmade City

N egzemplarz autorski / author's copy
C 2015

II druk relief, autorski, na papierze Hahnemühle, oprawa karton i płótno,
łączenie stron sfalcowane w formie harmonijki / relief print, author's own on
Hahnemühle paper, cardboard and cloth cover, harmonica page joins

L 30 x 28,5 cm

O 1980
X Polska / Poland
Δ Kraków
✉ a_lakoma@o2.pl

Wchodzić
Enter

2015
litografia / lithography
70 x 50 cm

1970
Słowacja / Slovakia
Malacky
makarobert@gmail.com, makar@vsu.sk

○ 1946
X Polska / Poland
△ Kraków
✉ aleksandermitka@gmail.com

Paleotica-dendrogram 1, 4, 5, 6
© 2015
≡ druk cyfrowy / digital print
L 4 x 70 x 100 cm

Listy z Francji
 Letters from France

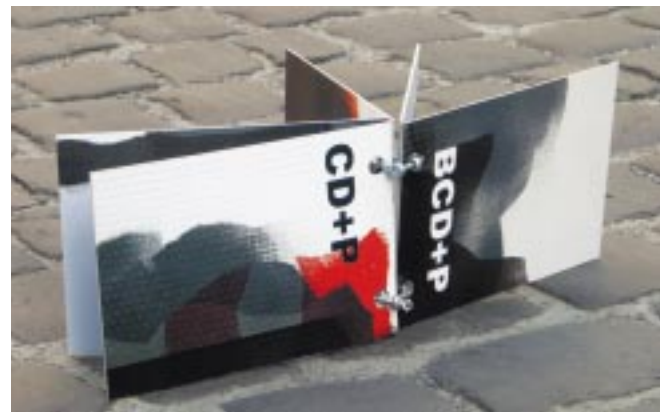
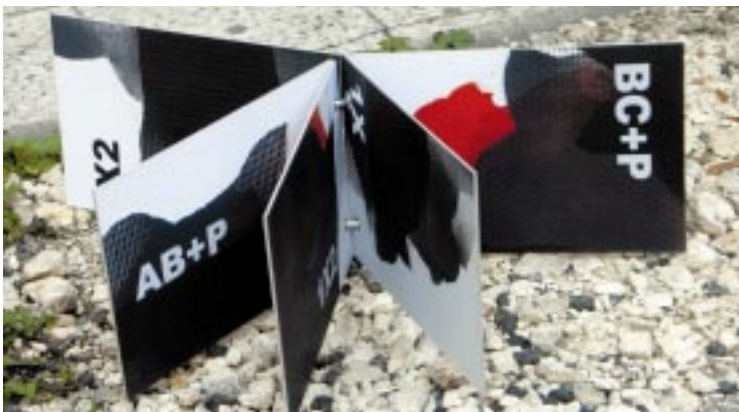
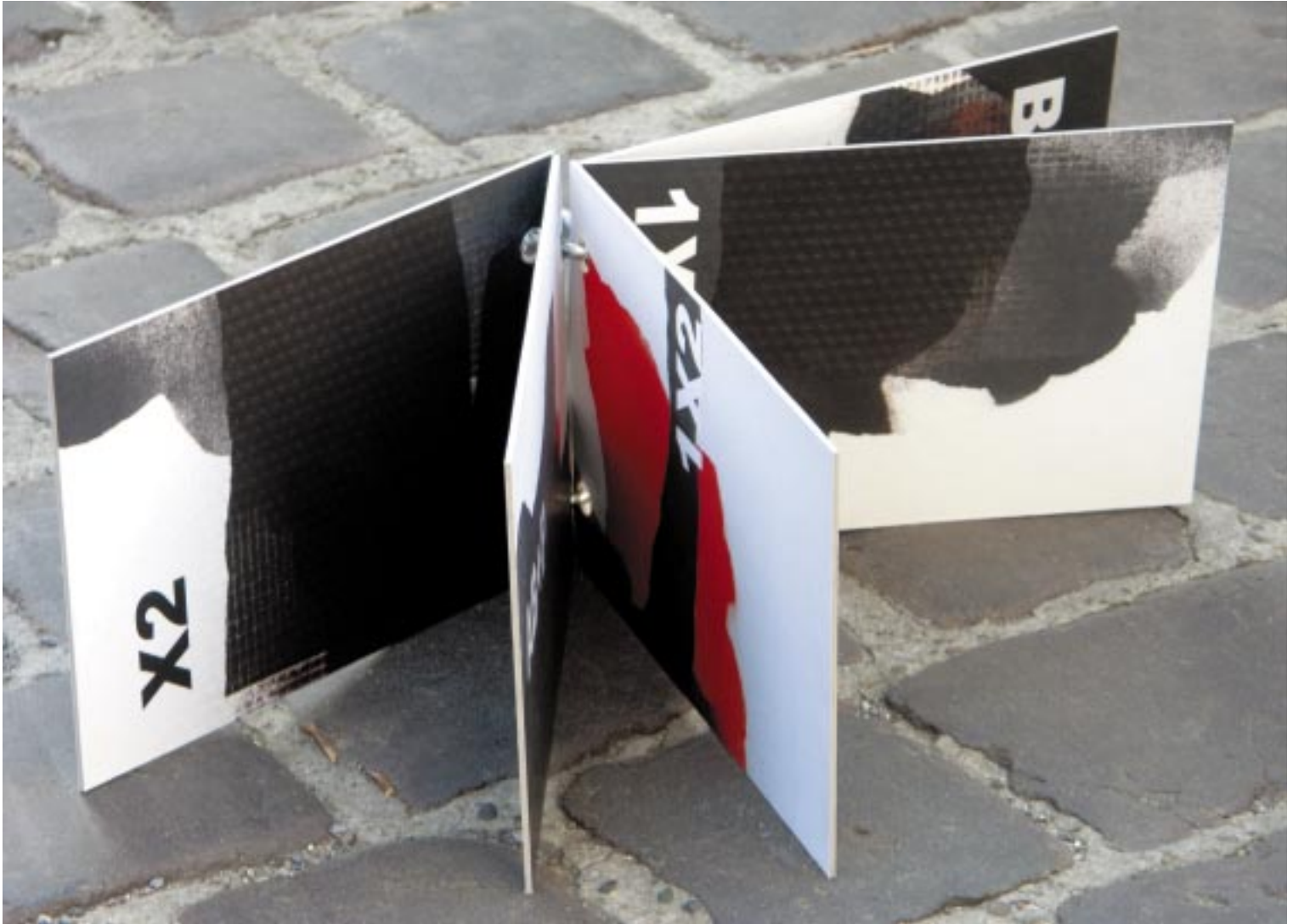
2014
 druk cyfrowy / digital print
 60 x 42 cm

○ 1933
 X Czechy / Czech Republic
 △ Ostrava / Ostrava
 L edas1@centrum.cz

O 1978
X Polska / Poland
Δ Kraków
□ paliw@op.pl, www.paliw.50webs.com

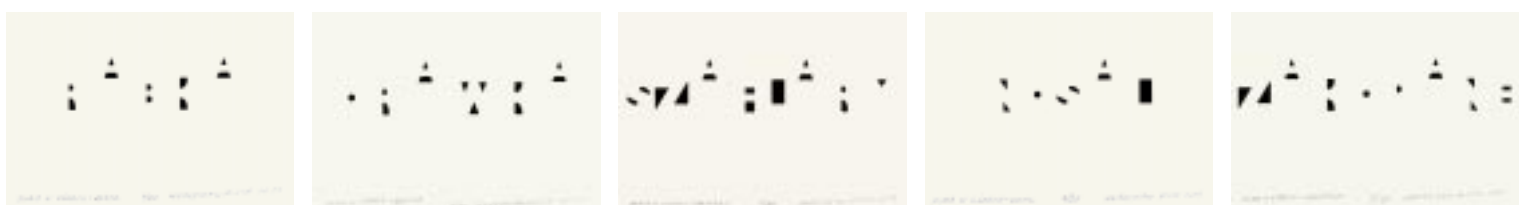
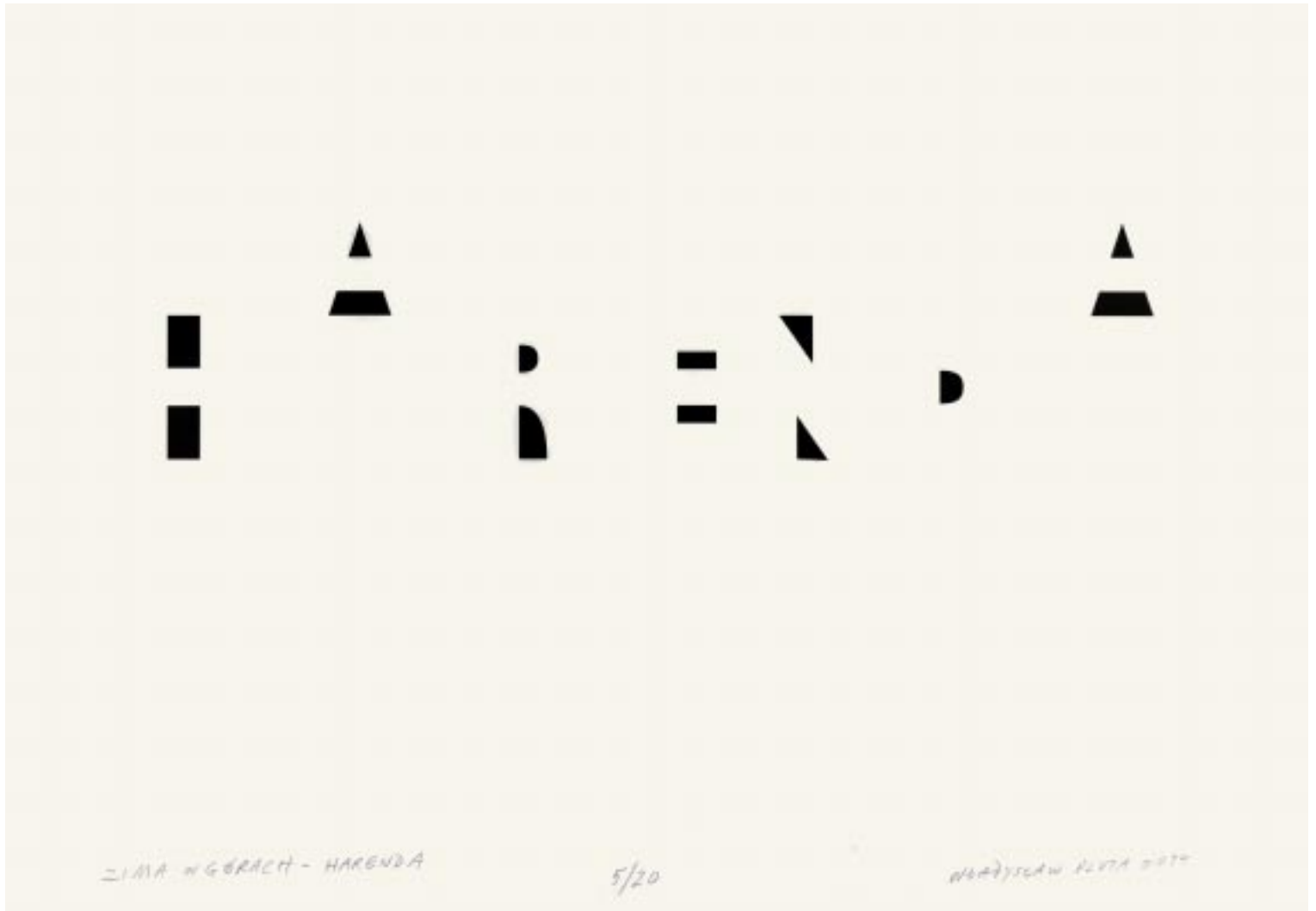
Szare pole
Gray box
≡ druk cyfrowy / digital prints
L 100 x 70 cm

Bet & Win

N egzemplarz autorski / author's copy
 C 2015
 II druk cyfrowy, tektura, metal / digital print, cardboard, metal
 L 5 x 21 x 32 cm

O 1949
 X Polska / Poland
 Δ Kraków
 L leonard49@tlen.pl

○ 1949
X Polska / Poland
▲ Kraków
✉ zepluta@cyf-kr.edu.pl

cykl: Zima w górach / series: Winter in the Mountains
Harena, Rabka, Orawka, Szaflary, Nosal, Zakopane
2014
serigrafia / silkscreen
70 x 100 cm, 5 (9) x 23,3 x 33,3 cm

Nocna aktywność Nocturnal Activity

A obiekt powstał w nawiązaniu do cyklu podobnych prac zebranych pod wspólnym tytułem *Walory podróży nocą*. *Nocna aktywność* jest impresją na temat przemysłowych obiektów Nowej Huty, towarzyszą im dźwięki Huty Sendzimira zarejestrowane późnym wieczorem. / The work was created in reference to a similar series entitled *The Virtues of Night Travel*. *Nocturnal Activity* is an impression on the subject of industrial installations in Nowa Huta, accompanied by sounds of the steel mill recorded in the late evening.

Z egzemplarz autorski / author's copy

= obiekt / książka / projekcja / dźwięk, drewno, papier, mechanizm zegarowy halogen / object / book / projection / sound, wood, paper, halogen watch mechanism

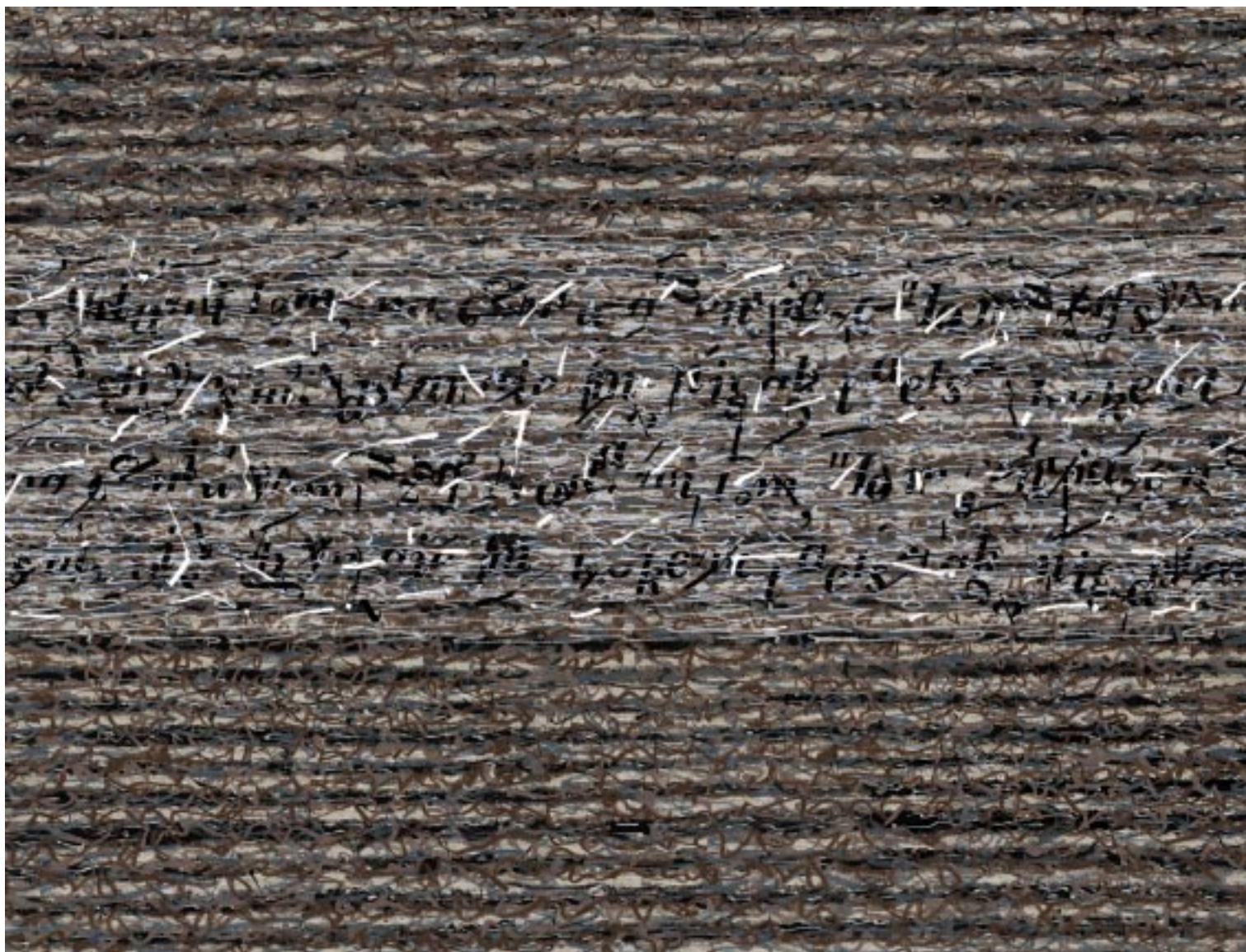
L 25 x 25 x 25 cm

O 1974

X Polska / Poland

Δ Kraków

L pytelraf@poczta.onet.pl

Dziennik 5

Diary 5

○ 1949
X Polska / Poland
▲ Katowice, Tychy
✉ adamrom@poczta.fm

∩ 2014
= druk cyfrowy – UV, papier: Velin de Arches 400 g. /
digital print – UV, paper Velin de Arches 400 g.
L 120 x 160 cm

509TH COMPOSITE GROUP
Office of the Operations Officer
APO 247, c/o Postmaster
San Francisco, California

5

OPERATIONS ORDER)
NUMBER 35)

Date of Mission: 6 August 1945

Briefings: : See below

Take-off: Weather Ships at 0200 (Approx)
Strike Ships at 0300 (Approx)

Out of Sacks:
Mess :
Lunches :

ASSIGNMENTS:		
108	85	Taylor
109	71	Wiles
101	89	Baughy
102	72	alternate A/C
PILOTAGE:		
103	82	Tibbons no briefing
100	89	Dweeney
101	71	Hargraves
104	80	McKnight
104	88	alternate for Hargraves

922 - 1000 gals.
all others - 7400 gals.

MISSION: 1000 rts/gun in all A/C.

WE: Special.

WEA: 712 to 782 and 790. Other installations per verbal orders.

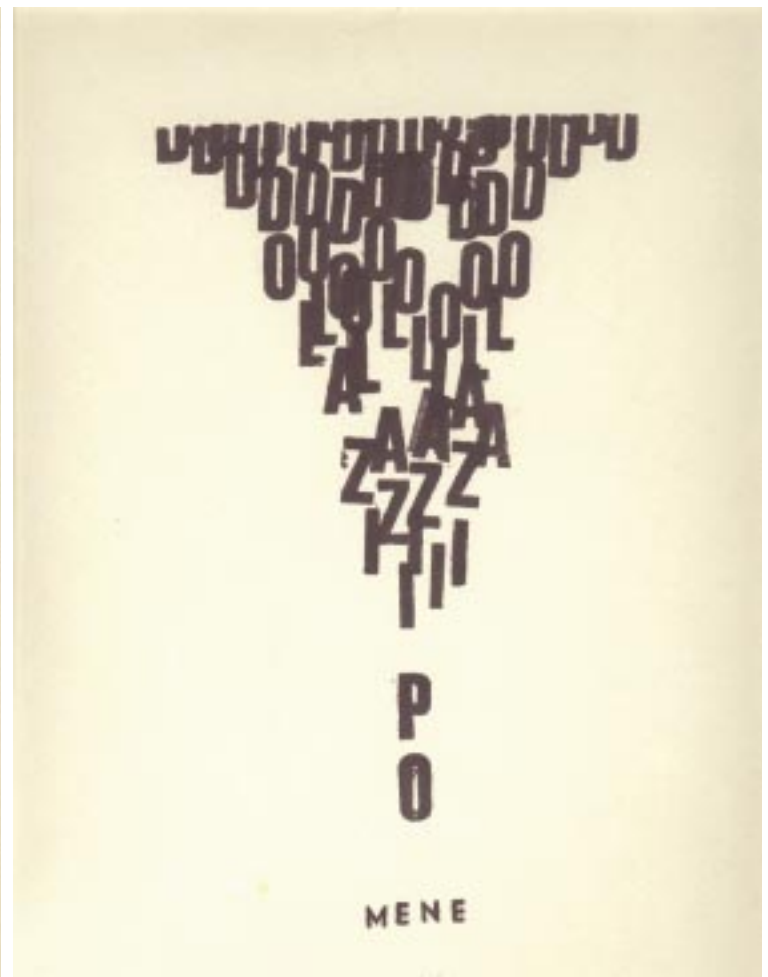
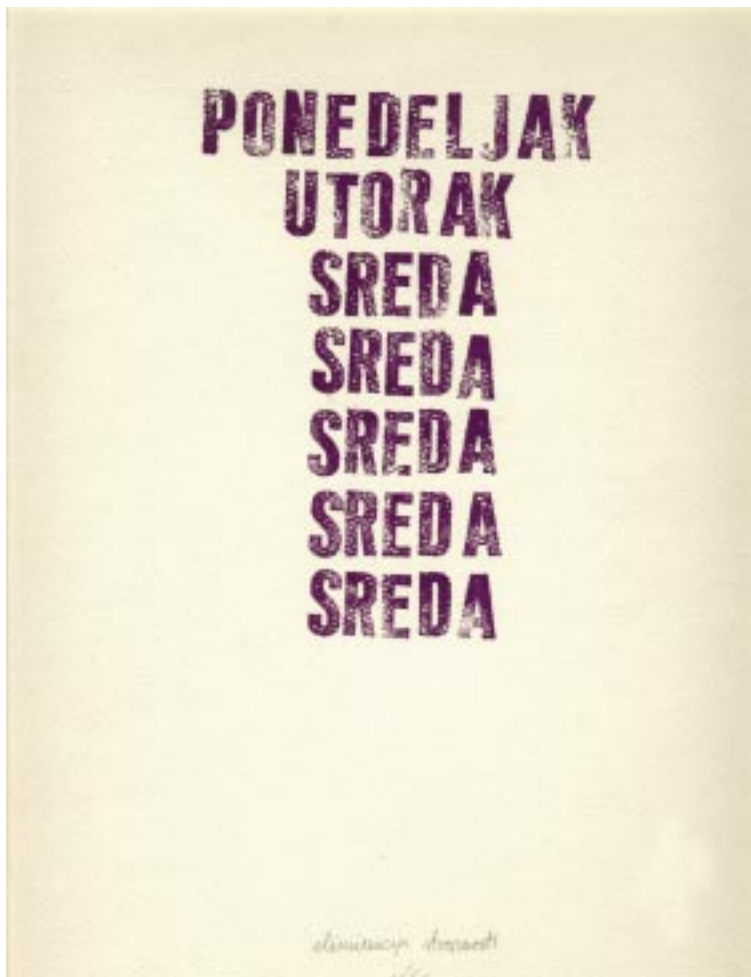
MISSION ADVISORY: Catholic at 1200
Protestant at 2030

STAFF:

Oręż I, II
Weapon I, II

2015
druk cyfrowy / digital print
2 x 95 x 150 cm

○ 1974
X Czechy / Czech Republic
△ Ostrawa / Ostrava
L sibir@post.cz

- założenie grupy 1990 / group formed in 1990
- ✕ Serbia / Serbia
- ▲ Belgrad / Belgrade
- ✉ dbalmaz@gmail.com, skartprota@gmail.com

Eliminacja Rzeczywistości
Elimination of Reality

- Z egzemplarz autorski, instalacja / author's copy, installation
- = druk stemplem / stamp print
- L 2 x 34 x 24 cm

Rękopis

Manuscript

egzemplarz autorski, instalacja / author's copy, installation

Z papierowa serwetka, ekspozycja na sznurku, przypięta spinaczami (jak „pranie”) / paper

= napkin, hung on string, fastened with pegs (like the washing)

L 19 elementów 19 x 20 cm

○ 1960

✕ Serbia / Serbia

△ Belgrad / Belgrade

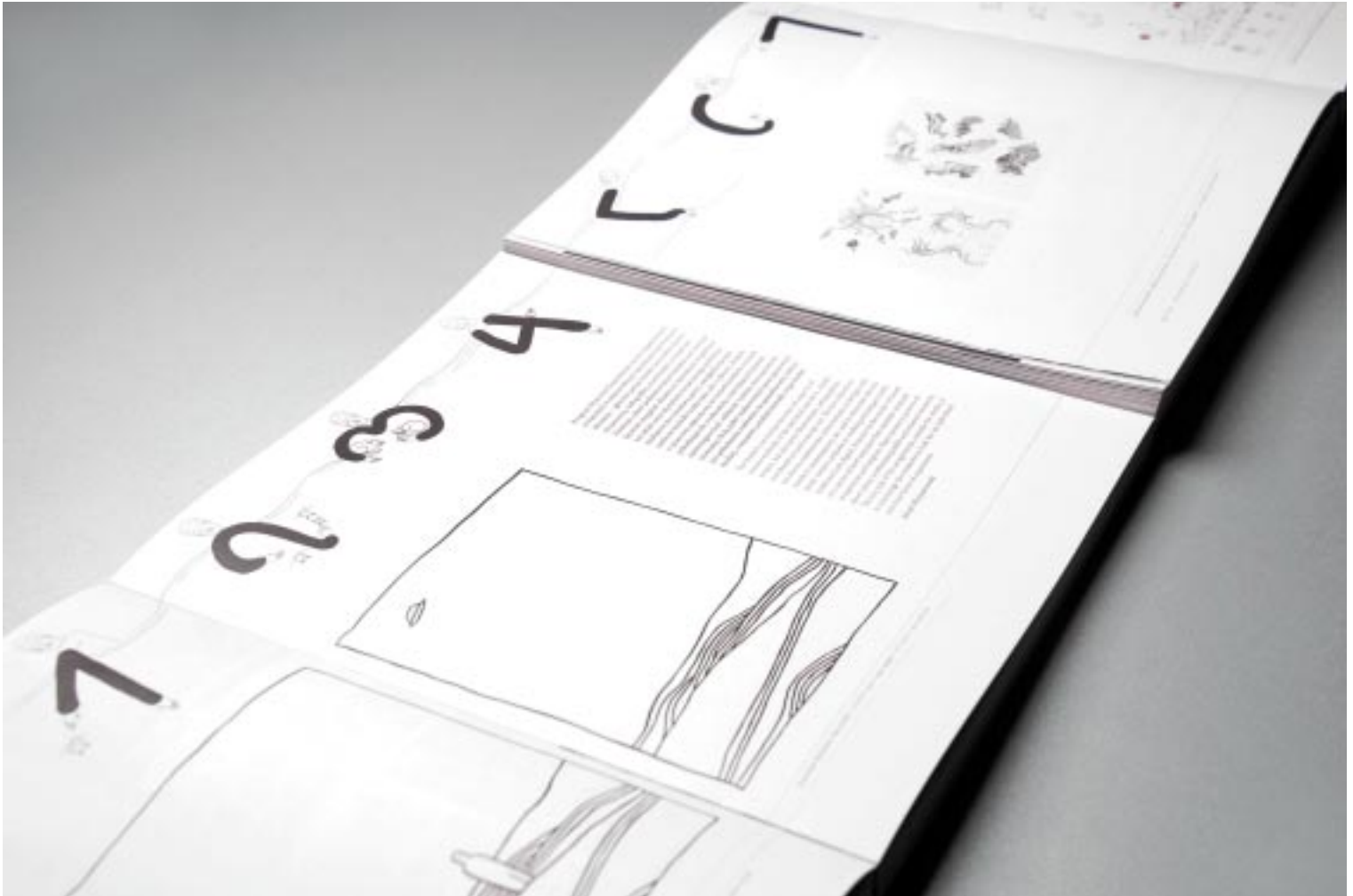
✉ nenaskoko@gmail.com

Zgromadzenie Narodowe – sejm i senat National Assembly – Sejm and Senate

- ▲ Kompozycja przestrzenna odnosi się do kondycji naszego sejmu. Figury są fantastyczne, zwierzęczekopodobne. To prezydium. / Spatial composition which related to the condition of the Polish Sejm. The figure are fantastical, human-animal hybrids. This is the presidium.
- ≡ egzemplarz autorski / author's copy
- ≡ dwie części: szachownice i figury, papier z roślin preparowanych i inne media, technika własna / two parts: chessboard and figures, paper made with prepared plant material and other media, own technique

○ 1946
 X Polska / Poland
 ▲ Warszawa / Warsaw
 ✉ alicja.slowikowska@gmail.com

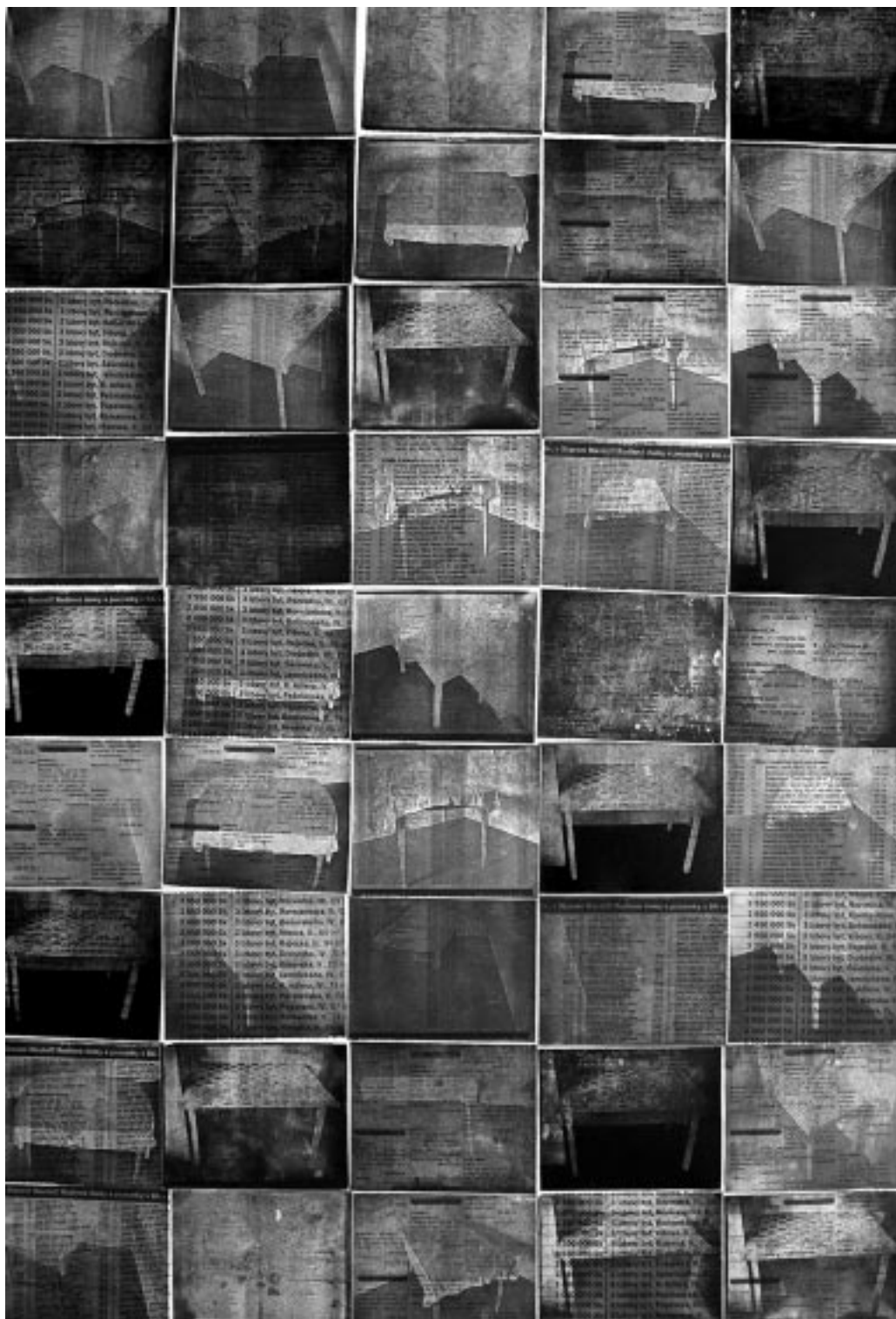

○ 1983
 ✕ Polska / Poland
 ▲ Kraków
 ✉ atoborowicz@gmail.com

Grafika / ASP / Kraków

Print / AFA / Kraków

▲ projekt Aleksandra Toborowicz pod redakcją prof. Krzysztofa Tomalskiego
 Aleksandra Toborowicz under the supervision of Prof. Krzysztof Tomalski
 ✎ Wydawnictwo Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
 Published by the Jan Matejko Academy of Fine Art in Kraków
 © 2014
 ≡ druk offsetowy, tłoczenie / offset printing, embossing
 L 24 x 28 x 5 cm

○ 1981
X Słowacja / Slovakia
▲ Malacky
✉ k.vaclavkova@gmail.com

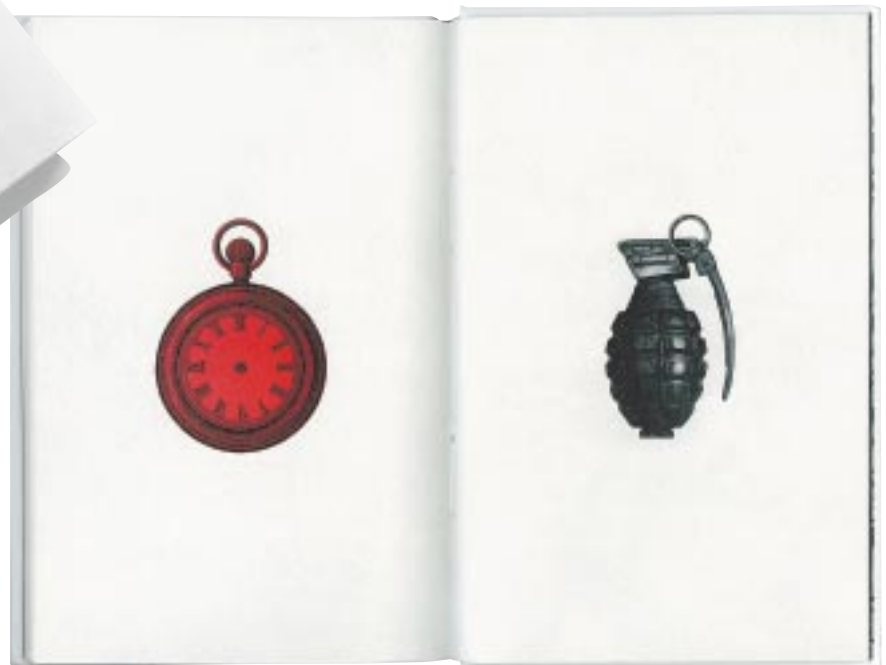
Stoły
Tables
© 2014
L akwatinta, serigrafia, mezzotinta / aquatint, silkscreen, mezzotint
45 x 27,5 x 20,5 cm

Przestrzeń oswojona 003
Tamed space 003

2010
serigrafia / silkscreen
113 x 80 cm

1984
Polska / Poland
Katowice, Rybnik
wmichalina@poczta.onet.pl

Corpus Delicti

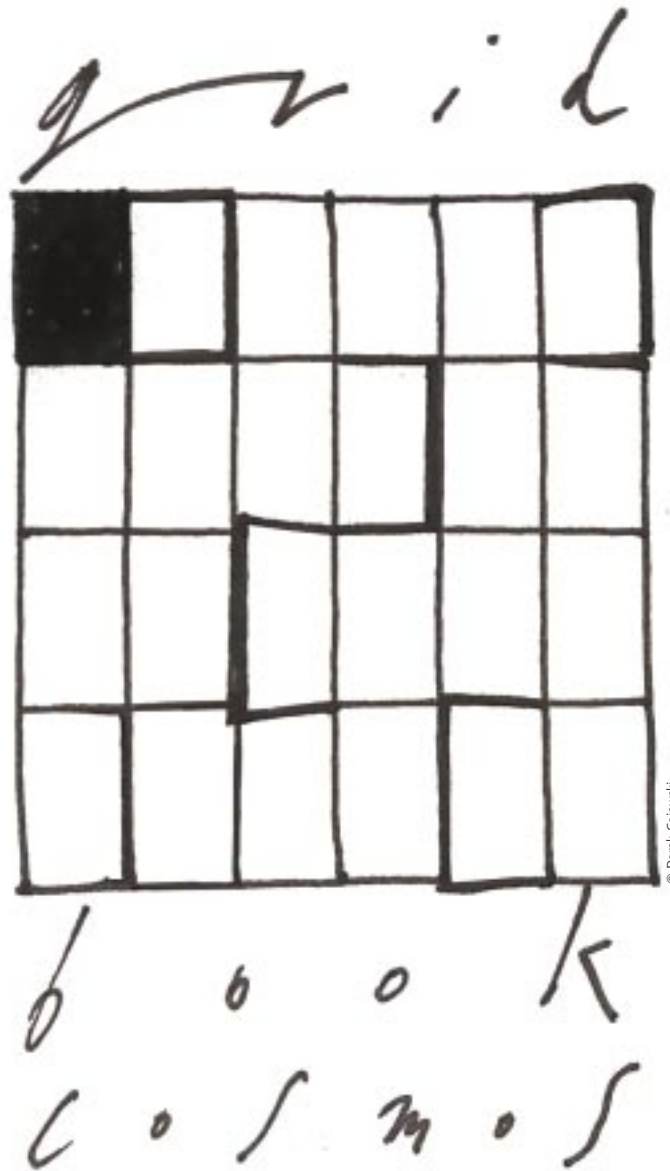
- ^** Jakub Mikurda (współpraca / cooperation: Jakub Majmurek)
K Stowarzyszenie Nowe Horyzonty, Partner wydania: Korporacja Ha!art Książka wydana z okazji retrospektywy Waleriana Borowczyka w ramach 13. Międzynarodowego Festiwalu Filmowego T-Mobile Nowe Horyzonty we Wrocławiu Książka powstała we współpracy z Narodowym Instytutem Audiowizualnym / New Horizons Association, Publication partner: Ha!art Corporation. Book issued on the occasion of a retrospective of Walerian Borowczyk as part on the 13th International T-Mobile New Horizons Festival in Wrocław. The book was published in cooperation with the National Audiovisual Institute.
C Warszawa - Kraków / Warsaw, Kraków 2013
N egzemplarz autorski, opracowanie graficzne / author's copy
Z grafika cyfrowa, kolaż, 96 stron, wyklejka, twarda oprawa, grzbiet sztyty, wstążka / zakładka / digital print, collage, 96 pp., hardcover, woven spine, ribbon bookmark
L 19,5 cm x 13 cm x 1 cm

O 1982
X Polska / Poland
Δ Kraków, Warszawa / Kraków Warsaw
⌂ j.woynarowski@gmail.com,
 www.phantascope.blogspot.com,
 www.wernalina.blogspot.com

Spotkanie edytorów / Editors' meeting

znak i litera / sign and letter

od grafiki do książki / from graphic art to book art

16 października 2015, sala konferencyjna Biblioteki Jagiellońskiej
Conference Hall, Jagiellonian Library

wizyta studyjna w drukarni Skleniarz i w Pracowni Graficznej ZPAP OK, spotkanie z grafikami i z projektantami graficznymi /
study visit to the Skleniarz printers and the Print Studio of ZPAP Kraków Division, including a meeting with artists and graphic designers

Pomysłodawca wystawy, kurator / Exhibition initiator, curator
Teresa B. Frodyma

Koordinacja ze strony Biblioteki Jagiellońskiej /
Coordination on behalf of the Jagiellonian Library
Małgorzata Kusak

Aranżacja wystawy / Installation
Montaż wystawy / Exhibition mounting
Jan Baran, Nikodem Frodyma

pomoc przy aranżacji i montażu wystawy
assistance with exhibition arrangement and mounting
Stanisław Wójcicki
Artyści / Artists

Projekt graficzny katalogu / Catalogue design
Teresa B. Frodyma

Reprodukcje grafik / Print reproductions
z archiwum artystów / from the artists' archives

Redakcja / Editing
Teresa B. Frodyma

Wstęp / Introduction
Teresa B. Frodyma

Tłumaczenie / Translation
John Beauchamp

Przygotowanie do druku / Preparation for print
Studio Skonto, Monika Sułkowska-Szczurek
tel./fax +48 12 637 40 10
skonto@skonto.krakow.pl

Montaż komputerowy / DTP
Artur Król

Druk i oprawa / Printing and binding
Drukarnia Skleniarz
tel. +48 12 31 22 300
skleniarz@skleniarz.com.pl
www.skleniarz.com.pl

© Copyright by ZPAP OK w Krakowie, 2015

Wydawca / Publisher
Związek Polskich Artystów Plastyków
Okręg Krakowski
Association of Polish Artists and Designers
Kraków Division
ul. Łobzowska 3
31-139 Kraków, Polska
tel./fax +48 12 632 46 22
e-mail: biurozpapok@gmail.com
www.zpap.krakow.pl
Kraków 2015

ISBN 978-83-89647-68-9

Patronat medialny / Media Patronage

TVP KRAKÓW

**RADIO
KRAKÓW**

DZIENNIK POLSKI